

P R O G R A M M A I.

PROPTER negotia alia, nondum accedere possum ad lecti-
 ones Ordinarias. Cras igitur hora II. in Auditor. Philosopho-
 rorum vices meas subibit, Vir Doctissimus Dn. JOHAN-
 WITTE, Rigâ Livonus, qui elegantissimam & doctiss. Orati-
 onem recitabit de natura AMORIS. Venite juvenes generosi,
 venite quoque vos Mopsi & animalia stupida, Venite & qui
 divina & qui humana pectora habetis, & discite amare. Nemo
 pœnam nobis imponat, qua Ovidio elegantissimo illi nequam im-
 posita est ab Augusto. Nam si quid mihi creditis, nemo felix est,
 nisi qui amat. Sed hoc dubium saepe animum torset meum, unde
 fiat, quod non omnes ament eadem? Quam Sempronius formo-
 sissimam judicat, eam Titius deformem pronunciat. Et quis lu-
 nonem suam judicat pulcherrimam. Jedem gefelt sein Kolbe
 wohl / drum ist die Welt der Narren voll. Risum beneatis ami-
 ci, Schuppius Leno vester erit, & vobis conciliabit amorem elo-
 quentia. Matrona, quae quidem ante multa secula nata est, sed ta-
 men ita mihi propitius sit amor, perfecta consummatæq; pul-
 chritudinis est, omnibusq; simulachris emendatior. Comarum
 structuram habet, qualem Aspasia modestia; frons illi est, qualem
 Livia prudentia; supercilia, qualia Sulpitia majestas; oculi, qua-
 les Cornelia patientia; gena, quales Lucretia verecundia; cer-
 vix, qualem Porcia constantia; amictus, qualem Plotina fru-
 galitas sua concinnavit. O si divinam illam & augustam speciem
 oculis vestris inferret, quantum amorem, quantam veneratio-
 nem sui apud nobiles animos vestros excitaret! quanta omnium
 vota in se traheret! Qui elegantissima matrona huic stuprum in-
 ferre cogitant, dignissimi sunt, in quos ex lege Julia severissimè
 agatur. Sed nec terreat vos, favorem ejus non nisi nocturnâ atq;
 diurnâ

diurnâ diligentia impetrari. Vulgares nuptias nulla tempestas nulli casus, nulli labores illustrant. Eximius verò amoribus fortuna intercedit, ut ipso labore pretiosi sint quarentibus. Memini me quondam apud Belgas videre comœdiam mutam, quæ solis gestibus peragebatur eum in finem, ut spectatores ipsi cogerentur divinare & judicare, quid voluerint Actores. Primò itaq; in theatrum veniebat Reuchlinus, qui Monachorum barbariem perstrinxit in Epistolis obscurorum virorum à se confictis. Is stramen secum portabat, quo in theatrum posito, protinus abibat. Sequebatur eum Erasmus Roterodamus, qui stramen sublatum inspiciebat, & in ordinem redactum modeste deponebat. Hunc sequebantur alii viri literati cum facibus ardentibus, qui stramen simul incendebant. Illos sequebatur Diabolus, qui ignem affusâ aqua quidem delebat, sed ita tamen ut relictis scintillis quibusdam, flamma paulò post resurgeret. Et de hoc & de aliis comœdia illius actibus alii aliter judicent, ego tum temporis credidi, Actores indicare voluisse omnes res, omnes vita humana status, omnes artes & disciplinas incrementa & decrementa sua per gradus amittere, per gradus quoque reparare. Quod si igitur fortasse nec loci nec calamitosi temporis hujus Genius patietur, me vobis in thalamum ducere nobilissimam matronam hanc, defatorum vestrorum votorumq; meorum benignitate non prorsus tamen desperabo. Forsan alius me sequetur, cui è meliori luto finxit præcordia Titan, is vos non admodum reluctantes facere coget, quod ut faceretis, ego vobis persuadere hæcenus volui potius, quàm valui. Novi ingenia vestra. ò Juvenes, novi quoq; indolem seculi hujus. Primò quæri solet, quid sit utile, deinde quid sit pulchrum. Omnes præcoci amore ambitis filias seu Baldi seu Galeni, tanquam divites. Ab hac matrona autem utut nobili, creditis vos loco dotis nil sperare posse præter famam & famem, Et hinc to-

ries dubitatis, an eam amare debeatis vel contemnere. Sed ò infelices anima! qua vos dementia capit? Fæmina sat dives est, qua sat pulchra est. An non in Schola Aristotelis didicistis, pulchrū & bonum & utile idem esse? Princeps ille Philosophorum aliquando interrogatus, cur pulchræ puella semper præ aliis amarentur? respondit interrogationem hanc esse cæci. In insula Cypro, vixit Cimon quidã viri nobilis & divitis filius stupidus & stultus. Hunc nec præceptorum verbera & mina, nec amicorum monita, nec parentum preces abducere potuerunt à rusticitate ad literas vitæq; honestatem Vixit ut plurimū inter agricolas & villicos, tum quia solitudinē amavit, tum quia ita tandem voluit pater. Evenit, ut cælo astuante sub horam meridianam, lucum prædio vicinum ingressus, forte fortuna sub ambrâ arboris prope fonticulum videret somno obrutam puellam. Cimon, hoc spectaculo quasi fulmine percitus protinus, puellæ pulchritudinem considerare, omnia qua conspectui paruerunt membra admirari, & deniq; credere cœpit, de arum quampiam è cælo migrasse in terras. Conclufit tandem apud animum suum, nihil unquam emendatius cælum aut formasse aut aspexisse, & protinus puellam è somno excitatam ad ades modestè deduxit, non sine stupore & insigni animi voluptate. Quid sit? Rure mox relicto ad patrem & fratres reversus, aliam agere vitam instituit, & brutali illa stupiditate excussa, tanto ardore incumbere capit palestra, literis, Musica, omnique Philosophia, ut ante exactum quadriennium nemo adolescentum Cypriorum aut par aut secundus illi fuerit virtute, scientia, prudentia & morum honestate. Tam subita magnaq; mutationis causa non alia fuit, quam pulchritudo & ex hac natus amor, qui ex rustico affabilem, ex fatuo sapientem, ex bruto hominem fecit, mirabili præterquam quod dicitur. Aut fatemini, ò Juvenes, vos vel cæcos vel Cimone hoc stupidiores esse, aut dicite, Patrona mea D. Suada pulchri-

pulchritudinem, quam vobis commendo, favore atque amplexu vestro non indignam esse. P. Laurenbergius. V. C. amicus & quondam praeceptor meus, in elegantiss. tractatu suo de pulchritudine, quaerit: Unde fiat, quod sumus vulgari proverbio dicitur ad volare & petere illam, qua sit totius domus pulcherrima? Opinionem hanc, non solum apud Germanicas sed & apud Hetruscas & Gracas mulieres invaluisse, probat ex Authoribus fide dignissimis. Si quaeritis, cur obrectationis & invidia sumus, etiam hanc nostram matronam quandoq; ambiat, respondeo, eam omnium esse pulcherrimam. Valet Dab. Raptim 7. Octobr, M. DC. XXXIIX.

II.

HOrá I. in solenni Auditorio ad Lanum, Vir eximius morum elegantia & profundæ eruditionis mixturâ Præstantissimus, Dn. Ioannes Witte, Rigæ Livonus, amicus meus plurimum colendus, recitabit Orationem, qua sub persona M. Terentii Equitis Romani, Cæsari & conscriptis Patribus seq; suosq; amicos ob exultam cū Sejano amicitiam strenuè accusatos, gnaviter excusabit. Historiam legite apud Tacitum lib. 6. Annalium. Viderer injuriam facere humanitati vestræ, Cives reip. literariæ, si prolixis verbis vacivas aures vestras exorarem. Me enim non precante sciatis, quid debeat is huic commilitoni vestro, qui amore virtutis ex ultima Septentrionis ora & in hanc Academiam & in alia Europæ regna tractus, dignus est, quem omnium gentium vota optent in civē. Certè lætū animū rebusque omnib. maturum, disciplinis & solertiā ita implevit, ut exemplū non tam capiat, quàm aliis re-

linquat. *Ammanus Marcellinus* refert, Medicis olim ad commendandam artis suæ autoritatem suffecisse, si dixissent, se *Alexandriæ* esse eruditos. Dum dico hunc nostrum Eloquentiæ Candidatum *Lugduni Batavorum* sub institutione Principis Oratorum *Magni Heinſii* vixisse, multa quoque dico & magna. Romani singulis annis sex civium suorū filios ad Hetruscos sacrorum peritos mittebant, ut imbuti disciplinâ in patriâ redeuntes, diis ritè sacra exhiberent. O utinâ morem hunc patria nostra imitaretur, ut miserimus *Priscianus*, qui consumptis lachrymis nunc in agone jacet, nova spe fati melioris refocillaretur! Sed multi hodie inter syllogismos suos nati & educati malunt carpere, quæ capere aut non possunt aut non volunt. Multa audimus, quæ Stoico stomacho & plusquam Spartana patientiâ concoquimus. Non nos primi hoc malo infestamur. Omnis ætas ejusmodi distorta ingenia tulit. Sed nec unquam defuère, qui aut literarum defensionem susciperent, aut spernerent contemptum. Nuper quidem à quodam Eloquentiæ *Tyrone* jacta sunt prima melioris sortis semina, ubi de tanto Doctissimorum Auditorum confluxu tacitè mihi gratulatus sum. Gaudeo, quod nunc etiam inter emeritos Eloquentiæ milites inveniatur unus, qui fructus nobilissimi exercitii hujus sentiat. Is seculi sui ignorantiam animosè supergredietur, nec ab aliorum ignaviâ constantiam suam vinci patietur, sed stabit immotus, & de mortalium ineptiis, ringente omni *Asinorum* choro, feliciter triumphabit. Hoc anni tempus, graviorum studiorum rupturam nobis indulget. Ast præclara illa anima, non potest ociosa esse. Proinde nihil agendo hoc aget; quod superciliosus

Aristar.

Aristarchis quibusdam non ocium sed difficilimum negotium esset. Ut ad gloriæ hujus æmulationem, patriam juventutem provocare non cessabo, ita nec de successu profusus despero. Solatio erit, si Fata eloquentiam in patriâ meâ profusus dirutâ voluerint, me nihil omisisse diligentia ad ruinam illam eluctandam. Garriant, quantum volent, illi Eloquentiæ sicarii, qui nobilissima exercitia hæc obnubilant, ne ad nutriendam sapientiæ famam, ea cogantur addiscere, quæ cum magno studiorum fructu didicerunt alii. Eloquentia sibi ipsi præsidio est, & supra fortunam, supra latratus hominum illorum posita, stultitiam eorum immota contemplatur, & calumnias quascunq; facile despicit. Multi sibi placent, antiquâ disputandi consuetudine pleni, non secus ac si templum Minervæ ruinam minaretur, si Scholastici non vixissent. Eos non quidem arceo à suâ laude. Sed si juventus, genium Eloquentiæ justa diligentia mora conceperit, sentiet compendiosorem viam ad famam patere per hujusmodi exercitia Oratoria, quorum insolentem consuetudinem ignorantia nondum ferre potest. *Batavi ita se exercent.* Vultis ut iterum nova hæc bonæ mentis exercitia vobis commendem? *Batavi ita se exercent.* Nihil injustius est, quam damnare ea, quæ ipsi nec vidimus nec fecimus, si præsertim totæ aliæ gentes in ea contenserint. Diogenes cuidam dicenti: *Multi te derident, ô Diogenes; & illos, respondebat, consanguinei asini subinde nudatis dentibus aspiciunt, irrisionis speciem præbentes. Altero subjiciente, sed illi non curant asinos: nihilo magis, ajebat, ego ipsos.* Valere PP. Marpurgi Cattorum, xv. Julii. M. DC. XXXIIX. Raptim.

Hora

III.

Hora I. in Auditorio Philosophorum Politissimus Juvenis JOANN. MARTINUS PORSIUS, Patritius Mæno-Franckfurtensis memoriter recitabit Orationem, qua sub personâ Veturia Coriolanum exorabit, atq; precibus frangere conabitur animum hostis, quem arma Romanorum concutere non poterant. Historiam legite apud Livium lib. 2. Hic Dn. Porsius noster inter primos est, qui relictis Rhetorum Scholasticorum ineptiis, quibus hodie plerūq; Juvenes in scholis fatigantur, thema Orationis elegit ex materiis illis, in quib. Romanæ juventutis eloquentia occupata erat. Olim corona muralis data fuit, qui primus murum subiit, inq; oppidum arcemve hostium per vim ascendit. Romulus frondeâ coronavit Hostum Hostilium avum Tulli Hostilii, quod Fidenam primus irrupisset. Manlius Capitolinus XVII. ætatis suæ anno, non solum alia militaria dona sed & coronam muralem, ob singularem virtutem meritus est. Quot verò honores destinabimus Dn. Porsio, qui inter primos ad pulcherrimum hoc Oratorium opus accessit? Eos quos reportarunt Veturia & Volumina. Surgite reip. literariæ Magnates, & his conatibus favete. Majores vestros & posteros cogitate. Aut in communi periculo vigilate, aut barbariem expectate. Videtis fugientem Suadam, eam obtorto collo retrahite. Aut si mella hæc vobis non placent, saltem apum aculeos non excitate injuria aut contemptu. Quoties Marpurg. intueor, illam æternitatis matrem, illam Divinæ & profanæ sapientiæ officinam, magnus mihi animus est, futurum ut in hac temporum acerbitate, ingeniorumque penuria, Musa passim expulsa & veluti exilio multata, hic pristinâ majestatem suam & decus tueri iterum exordiantur. Habet profecto magnos non modo Theologos sed & JCtos, quos natura seposuit, ut temporum calamitatem in suam literarumq;

rarumq; gloriam converterent. Habet Philosophos, quorum nomina, invidia ipsa, albo aternitatis inscribet. At faveat saltem miserrimo Prisciano, quot quot adestis amici, aut si mavultis fratres, aut si quid charius his dici potest. En! dextra mea fidesque. Vestrum sit, quicquid possideo. Habebitis me in posterum hac in re, si non ingenii aut doctrina, saltem diligentia exemplum. Valere. Dab. Marpurg. 8. Jul. MD CIO CIO XXXVIII.

IV.

MAGNO parente digna progenies, adolescens ingeniosissimus, JOANN. ESAIAS FABRICII, Consiliarii Darmbstatini filius, hora 1. in Auditorio Philosophorum recitabit Orationem, quâ sub personâ Legatiâ Campanis ab hostibus obsessis missi, auxilia petet à Romanis. Venite Eloquentiæ studiosi, venite quot quot bonam amatis mentem, videbitis inter viros quandoq; pueros inveniri, inter pueros VIROS. Famæ & conscientiæ meæ fati factum putabo, si adolescentem hunc Fatorum benignitas pertexere patietur telam, quam exorsus est. Certè eo vivente & ita in studiis pergente, patria nostra nec Oratorem desiderabit nec Historicum. Nostis, qui Schuppium nostis, me pro quantilli ingenii mei liberalitate nō posse vendere verba, nec spe nescio cujus promotionis ad adulationem conduci posse; Non quod calamitatem non habeam, sed quod eam contemnere possim. Simalè nunc est, precor ut in pejus fors omnia vertat. Succedunt summis optima sæpè malis, Est rerum omnium, quidam quasi circulus. Inter prima seculi hujus dehonestamenta semper numeravi, literatos sæpè abjecto & plusquàm servili animo, emendicare dignitates.

F

Aut

di ingenii. Accius Syncerus Sannazarius, Poëta Maroni Musâ proximus, ut tumulo, cum in Venetiarum urbis gloriam, laudem atq; honorem condidisset hexastichon hoc:

Viderat Adriacis Venetam Neptunus in undis

Stare urbem, & toto ponere jura mari.

Nunc mihi Tarpejas quantum vis Jupiter arces

Objice, & illa tui mœnia Martis, ait.

Sic Pelago Tibrim præfers. Urbem aspice utramq;

Illam homines dices, hanc posuisse Deos.

S.P.Q. Venetus, Carminis elegantia oblectatus, in benigni gratique animi signum, pro singulis versibus, singulos centenos aureos liberaliter donavit. Non mihi jam aut animus aut otium est, simili encomio adulari Veteranis, nec ejusmodi præmium ab iisdem, vel petere vel sperare possum. Interim nec malè iisdem cupio, utpote qui nullâ me affecerunt injuriâ, nisi quod aliquando è peregrinis Academiis reducem me exceperunt lassum, & strenuè esurire coëgerunt. Jacebam in stramine, & crebris pulicum moribus misetrimè infestatus, dormire non poteram. Numerabam itaque Heroës, quos ineptissima urbecula hæc bono reipublicæ literariæ produxit, atq; eidem tacitè quasi in videbam. Profectò, sicut Romani homines proletarios alebant, qui in spem & ornamentum urbis æternæ tantum prognerandæ soboli operam dabât: Ita diceres urbeculam hanc Illustrissimo patriæ nostræ Patri non prodesse, nisi ut sit seminarium magnorum ingeniorum. Quotusquisque adeo hospes est in mundo, ut nesciat quanta Reipublicæ ornamenta, quanta posteritatis specula & exempla fuerint Vulteji?

Ast hi VVetterani fuerunt. Taceo jam de multis aliis
 præclaris ingeniis, quorum nomina charta hæc non ca-
 peret, at jam dudum aut cedro, & marmori, aut ipsi æter-
 nitatis albo inscripta sunt. Venite Philosophiæ cultores,
 judicaturi, quid de hoc nostro Candidato VVer-
 terano sperari possit. Valete Dab. Mar.
 purg. 23. Junii, Anno 1639.

A P O L O G I A A U T H O R I S.

Vita verecunda est, Musa jocosa mihi.

XENI-